

AVOIMET VERKOSTOT OPPIMISEEN

Suomen Oppimiskeskus ry
www.eoppimiskeskus.fi

Sukellus sosiaaliseen mediaan, osio 3: Wikit

1.2.2010

Joanna Muukkonen
joanna.muukkonen@uta.fi
Projektitutkija

Tampereen yliopisto
Informaatiotutkimuksen ja interaktiivisen median laitos
TRIM-tutkimuskeskus

Verkkoluennon sisältö

1. Yleistä wikeistä
2. Wikien käyttö opetuksessa
3. Vertaistuotannosta
4. Wikimedia Foundationin välineet
5. Wikimäisiä tai wikialustalle rakennettuja työkaluja
6. Lähteet

1. Yleistä wikeistä

Mitä ovat wikit?

Wiki on yksinkertaisin mahdollinen on-line tietokanta joka toimii. (Leuf & Cunningham 2001 in Fountain 2004)

Wikit ovat verkon jaettuja tiedonkokoamispaikkoja, jotka kasvavat ajan kuluessa. (Godwin-Jones 2003 in Fountain 2004)

Vapaasti laajennettavissa oleva kokoelma toisiinsa linkitettyjä websivuja, jossa olevaa tietoa voidaan tallentaa ja muokata, ja sivut ovat kenen tahansa käyttäjän helposti muokattavissa webbiselaimen kautta. (Schwartz, Clark, Cossarin & Rudolph 2004 in Fountain 2004)

- Wikit ovat aiheperustaisia, spesifiin aiheeseen liittyviä tiedonjako- ja tuottamissivustoja.
- Wikit ovat kuin webbisivuja, mutta useilla lisäominaisuuksilla varustettuja:
 - kuka tahansa voi muokata ja luoda uusia sivuja
 - tieto sivujen muutoksista sivujen seuraajille esim. sähköpostitse tai syöteinä
- Varsinaiset wiki-sovellukset ja -palvelut, mutta myös monenlaisia wikien periaatteella toimivia sivustoja, joissa olennaista tekstin yhdessä muokkaaminen kenen tahansa toimesta.
- Wikit mahdollistavat sivujen sisällön tai rakenteen muuttamisen helposti.
- Wikit voivat sisältää tekstiä, kuvia, videota.

Wikille tyypillisiä piirteitä

Sisältö on "egotonta"

Sisältö kumuloituu käyttäjien tehdessä lisäyksiä wikiin, ja muokkautuu luotettavammaksi ja yhteisesti hyväksytyksi useiden käyttäjien muokkaamisen kautta.

Sisältö on tavallaan keskeneräistä – myös mahdollisesti tarkoituksella keskeneräiseksi jätettyä (toivotaan että joku jatkaa kirjoittamista siitä mihin itse jäi).

Organisointi sisällön mukaan, ei ajallisesti (vrt. blogit).

Tiedon rakenne on erilainen kuin perinteisessä staattisessa dokumentissa – tieto on pienemmissä palasissa, jotka ovat laajemman kokonaisuuden osia.

Kuka tahansa voi muuttaa mitä tahansa – wikit ovat siis nopeita (wiki tarkoittaa nopeaa havaijin kielellä :)

Lukijat ovat kirjoittajia ja kirjoittajat lukijoita.

Runsaat linkitykset

Wikeissä käytetään yksinkertaistettua markup-kieltä (mutta suurimpaan osaan wikeistä voi kirjoittaa tekstiä suoraan editorilla ilman muotoilukomentoja).

Wikin käyttöönotto

- Tutustuminen eri wikialustoihin:
 - Tarjolla valmiita maksutta tai maksullisia käyttöön otettavia wikipalveluita (esim. Wikispaces, Wetpaint...)
 - Tarjolla wikimäisiä yhteisen kirjoittamisen mahdollistavia tai peruswikeistä edelleenkehitettyjä tiettyyn tarkoitukseen kehitettyjä sovelluksia (esim. Google Docs, LeMill...)
 - Tarjolla avoimen lähdekoodin wikisovelluksia, jotka vapaasti asennettavissa omalle palvelimelle – myös konfiguroinnit ja jatkokehittäminen mahdollista (esim. MediaWiki...)
- Kannattaa lähteä liikkeelle ensin mainitusta tavasta ja kokeilla wikien käyttöä.
- Kannattaa tutustua eri wikien ominaisuuksiin omien tarpeiden mukaan ja miettiä mitä itse tarvitsee (esim. WYSIWYG-editointi, sivuhistoria, kielivaihtoehdot...).
- Tutustumisen jälkeen mahdollisesti päätös asentaa oma wiki organisaation käyttöön (joko oma asennus ja muokkaus tarpeita vastaavaksi tai ostaminen käyttöön ulkopuoliselta palveluntarjoajalta).

Esimerkkejä wikeistä

- Makusta käyttöön otettavia wikipalveluita:
 - Wetpaint: <http://www.wetpaint.com>
 - Wikispaces: <http://www.wikispaces.com>
 - Jottit: <http://www.jottit.com>
- Asennettavia wikialustoja:
 - <http://www.mediawiki.org/>
 - <http://www.pmwiki.org/>
 - <http://www.dokuwiki.org/>
- Wikimäisiä tai wikijohdannaisia sovelluksia:
 - <http://www.google.com/documents>
 - <http://lemill.net/>
- Wikimedia Foundationin palvelut (kuuluvat myös em. kategoriaan):
 - Wikipedia: <http://fi.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Etusivu>
 - Wikiopisto: <http://fi.wikiversity.org/wiki/Etusivu>
 - Wikikirjasto: <http://fi.wikibooks.org/wiki/Wikikirjasto:Etusivu>

Wikin perustaminen – esimerkkinä Wikispaces-wiki

- Rekisteröidy käyttäjäksi (*Get Started*)
- Perusta wiki (*Create a New Wiki*)
- Muokkaa asetuksia, ulkoasua, käyttöoikeuksia (navigaatiopalkista *Manage Wiki*)
- Lisää ja muokkaa sivuja, navigointia (etusivulta *Add pages, edit navigation*)
- Käytä apunasi Anne Rongaksen hyviä video-ohjeita:
<http://www.peda.net/veraja/kotka/vinkkiverkko/tools/opas/wikispaces>

Make a New Wiki

Wiki Name

Choose a name between 3 and 32 characters long.

Wiki Permissions

- Public (free)
Everyone can view and edit your pages.
- Protected (free)
Everyone can view pages, only wiki members can edit them.
- Private (first 30 days free)
Only wiki members can view and edit pages.

Wiki Type

Optional: Help us understand how you use Wikispaces.

The screenshot displays the Wikispaces user interface. On the left, there are four main navigation sections: 'Content' (Pages, Files, Templates, Tags, Content Manager), 'People' (Members, Permissions, Invite People), 'Settings' (Look and Feel, Subscription, Domain Name), and 'Tools' (Notifications, Wiki Statistics, Space Usage, Badges, Web Folders (WebDAV)). The central area is the 'Editor' for a page titled 'Ensimmäinen sivu'. It features a rich text editor toolbar with options like Bold, Italic, Underline, and a 'Normal' style dropdown. Below the toolbar are tabs for 'PAGE', 'DISCUSSION', 'HISTORY', 'NOTIFY ME', and 'EDIT'. The main text area contains the placeholder text 'Ensimmäisen wikisivun tekstiä muokkailen...'. On the right side, there is a sidebar with a 'Kokeilu' header, a search bar, and a list of actions: 'New Page', 'Recent Changes', and 'Manage Wiki'. At the bottom of the sidebar, there are links for 'Home' and 'Testisivu' with an 'edit navigation' link.

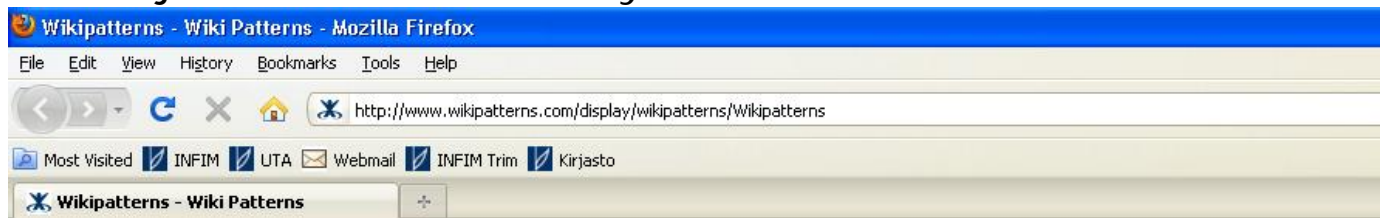
Wikialustojen vertailuja

- Choosing a wiki:
<http://c2.com/cgi/wiki?ChoosingaWiki>
- Comparison of wiki software:
http://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_wiki_software
- Myös AVO-hankkeessa on tarkoitus toteuttaa wiki-vertailu, kvalitatiivisempi käyttökokemuksia painottava lähestymistapa, erityisesti opetuskäytön näkökulmasta.

Wikien käytön hyviä käytänteitä

- Katso <http://www.wikipatterns.com> jossa on kartoitettu wikeihin liittyviä hyviä (patterns) ja huonoja (anti-patterns) toimintamalleja
- Wikipatterns on myös wiki ja käyttäjäyhteisö pitää mallit elävinä
- Pääkategorioina ihmisiin ja omaksumiseen liittyvät toimintamallit

People Patterns	People Anti-Patterns	Adoption Patterns	Adoption Anti-Patterns
90-9-1 Theory	About	About	All wiki all the time
Acknowledge Goodness	Bully	Agenda	BeanCounter
Ambassador	ContributorForHire	Agile Lifecycle	Branch Mess
BarnRaising	Copyright infringement	Assess Wiki-Ability	Build it and they will come
Champion	Do it all	Automatic Index	Bully
Contributor	Gate	Built-in obsolescence	ButTheIntranet
DefendYourself	Leech	Business Units - Buckets	ContributorForHire
IdentityMatters	OverOrganizer	CamelCase	DesignByCommittee
Invitation	Records Manager	Clean Permissions	EmptyPages
Maintainer	SpeedyDeletion	Communication	Inconsistent Spaces
MySpace	TransparencyComplaints	Community Portal	Manager Lockdown

2. Wikien käyttö opetuksessa

Mihin wikiä voi käyttää (opetuksessa)?

- Yhteisen sisällön tuottamiseen usean henkilön toimesta tietystä yhteisestä sisältöalueesta (tietovarastowiki spesifistä aiheesta, työpaikan tai oppilaitoksen intranet-tyylinen tietokokoelma)
- Muistiinpanojen tekemiseen ja muokkaamiseen (esim. luentomuistiinpanot)
- Yhteenvedot ajatuksista
- Työn dokumentointi
- Kirjallisuus- tai muut yhteisesti tuotettavat listat
- Kurssiympäristö, kurssiresurssien julkaisu (vrt. perinteiset verkko-opiskelualustat kuten Moodle, Blackboard)
- Ryhmätyöskentely- ja yhteiskirjoittamisen väline (esim. harjoitustyön tekeminen)
- Esitysalusta (harjoitustyön julkaisu)
- Yhden käyttäjän wikit toimivat yksilön omina ajatusten ja resurssienkeräämisalustana (voi myös julkaista muille ja kutsua mukaan – ajatuksellisesti lähellä blogia)

Esimerkkejä wikien käytöstä opetuksessa

- AVO-hankkeessa toteutettavan Hämeenlinnan lukio-opettajien koulutuksen suunnittelu- ja kurssiwiki:
<http://avohame.wikispaces.com>
- Code Camp -opintojakson wiki Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa:
<http://www.it.lut.fi/wiki/doku.php/dotnet/start>
- Komponentti-kurssin wiki Tampereen teknillisessä yliopistossa:
<http://kompo2010.wikispaces.com/>
- Ks. Myös Anne Rongaksen raportti kurssin rakentumisesta wikiin ensimmäisestä sivusta lähtien, kehyksenä sulautuva opetus
<http://psyka5.blogspot.com/>

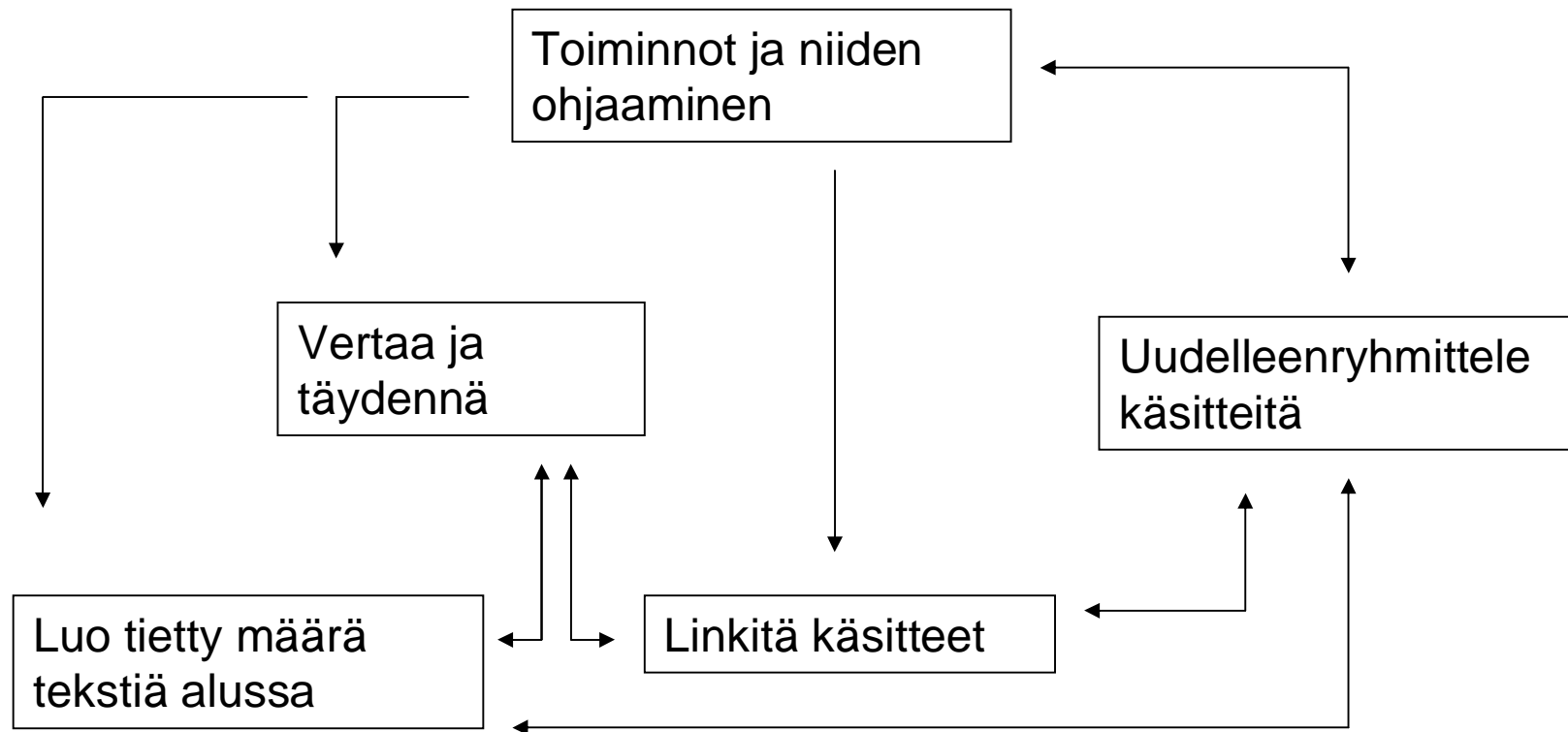
Wikin opetuskäytön pedagoginen skenaario - yhteistyöskripti

- Yhteistyöskripti (collaboration script) == kuvaus pedagogisesta skenaariosta eri vaiheineen, joka määrittää miten opiskelijan tulisi tehdä yhteistyötä muiden kanssa ja ratkaista annettu ongelma.
- Viisi skriptiltä vaadittavaa ominaisuutta:
 1. Tehtävä joka opiskelijan tulee suorittaa
 2. Ryhmän muodostaminen
 3. Kuvaus siitä miten tehtävä on jaettu ryhmän sisällä ja ryhmien välillä
 4. Vuorovaikutustapa
 5. Vaiheiden ajoitus

(Notari 2006)

Wikin opetuskäytön pedagoginen skenaario - toimintasykli

(mukaellen Notari 2006)

Wikien käytön opetuksellisia etuja

- Wikit helpottavat kokonaisuuksien muodostamisessa ja asioiden välisten suhteiden oivaltamisessa.
- Useat eri näkökannat tulevat esiin → opettaa kriittistä suhtautumista tietoon, omien näkemysten perustelua sekä neuvottelua, myös lopputulos on laaja-alaisempi.
- Mahdollistaa ongelmalähtöisyyden
- Mahdollistaa ilmiöpohjaisuuden
- Ajantasaisuus
- Wikit edistävät informaation kulkua, kun kaikki voivat helposti julkaista.
- Wikit voivat edistää yhteisöllistä tiedonrakentelua.
- Laajentavat oppimisympäristöä / oppimisverkostoa myös oman luokan / oppilaitoksen / maan ulkopuolelle.
- Auttavat päällekkäisyyksien välttämässä ja yhteistyörajapintojen löytymisessä, kun materiaali on julkista.
- Edistävät opitun reflektointia

Wiki vai blogi?

WIKI	BLOGI
Suunniteltu yhteiseen toimintaan, jossa kuka tahansa voi muokata sisältöä.	Suunniteltu enemmän henkilökohtaiseen käyttöön, yleensä yhden käyttäjän ylläpitämä.
Tiedon organisointi aiheen perusteella.	Tiedon organisointi kronologisessa järjestyksessä ja kategorioiden ja tagien perusteella.
Wikit eivät näytä helposti, milloin joku tieto oli dokumentoitu ja missä järjestyksessä, mutta näyttää mihin tieto liittyy – selailtavuus helppoa.	Blogi voi tehdä hankalaksi löytää kaikkia tietyn aiheen kirjoituksia (riippuen kuinka hyvin tageja ja kategorioita on käytetty).
Palautetta wikeissä saadaan siten, että käyttäjät muokkaavat dokumentteja suoraan.	Blogit mahdollistavat kommentoinnin – varsinainen alkuperäinen sisältö toimii kommenttien liikkeellelaittavana voimana ja on blogin omistajan hallinnassa.
Wikit rohkaisevat tiedon jakamiseen aihealueiden ympärillä.	Blogit rohkaisevat spontaanien ajatusten vaihtoon.
Wikit ovat parempia, kun tieto on tarkoitettu muokattavaksi ja lisättäväksi osaksi yhteistä ponnistusta.	Blogit ovat parempia tiedon jakoon ihmisille ja palautteen saamiseen – alkuperäistekstiä ei niinkään muokata blogeissa.

Parker & Chao 2007

3. Vertaistuotannosta

Mitä vertaistuotanto on? (Auvinen 2009)

- Vertaistuotanto voidaan määritellä siten, että se sisältää digitaalisen sisällön luomisen, muokkaamisen, rikastamisen vertaisten ts. samalla hierarkisella tasolla olevien henkilöiden toimesta. (Auvinen 2009.)
- Vertaistuotannon on mahdollistanut kaksisuuntaisen webin kehittyminen.
- Käyttäjien ja tuottajien dialogi, molemminpuolinen kiinnostus
- Hyviä esimerkkejä vertaistuotannosta ovat esim. wikit ja YouTube.
- Hiljaista tietoa on mahdollista saada esiin vertaistuotannon kautta.
- Laatupuoleen kiinnitetty vähän huomiota:
 - Vertaistuotantoprosessi perustuu informaation vapaaseen virtaan, joten kaikki formaalit mekanismit voidaan nähdä ristiriitaisina.
 - Vertaistuotanto tarvitsee kuitenkin mahdollistavat ja tukevat rakenteet ja niiden tehokkaan hallinnan.
- AVO-hankkeessa mukana vertaistuotannon laatuun keskittynyt osaprojekti (HCI Productions Oy koordinoi).

Laadukas vertaistuotantoprosessi (Auvinen 2009)

- Benchmarkkaus – hyvien käytäntöjen sekä myös puutteiden tunnistaminen
- Luominen – jaettu tuotanto
- Validointi – asiantuntijoiden hyödyntäminen, arviointi
- Muokkaaminen – muokausvastuiden jakaminen (oikolukeminen, kääntäminen, arviointi jne.)
- Rikastaminen
- Päivittäminen – luodun sisällön seuranta ja ylläpitäminen ajan kuluessa

Huom. vaiheiden järjestys voi vaihdella – ei välttämättä lineaarisessa järjestyksessä ja voivat olla kietoutuneita toisiinsa!

Vertaistuotannossa tarvittavat tukirakenteet (Auvinen 2009)

- Käytännöt – mahdollisuuksien järjestäminen: resurssit, johdon tuki, pääsy digitaalisiin resursseihin
- Toimintatavat – organisaation tuki vertaistuotannolle, periaatteet ja ohjeet vertaistuotannolle ja -arvioinnille
- Prosessit – käytännöt järjestetty siten että ne tukevat vertaistuotantoa, sovitut ja tuetut prosessit ja työnkulut
- Työkalut – takaamaan tehokas ja sujuva yhteistyö

Aineistoja vertaistuotannon laadusta

- Quality Management of Peer Production -sivusto:
<http://www.qualityfoundation.org/peer-production/>
- Handbook of Quality Management in Peer Production:
http://www.qualityfoundation.org/downloads/qmpp/QMPP-Handbook_ver099.pdf
- Raportti 'Setting the scene – introduction to quality in peer production of eLearning':
http://www.eric.ed.gov/ERICDocs/data/ericdocs2sql/content_storage_01/0000019b/80/43/77/df.pdf

Käytännön kokemuksia vertaistuotannosta

- Kokemuksia wikikirjan tuottamisesta AVO-hankkeen Wikit ja blogit opetuksessa ja sisältöjen tuottaminen -osaprojektista:
http://fi.wikibooks.org/wiki/Viisautta_wikin_tekoon
- Tarvitaan käynnistäjä ja ylläpitäjä
- Tekniikat jotka auttavat ylläpitämään prosessia:
 - muistutukset
 - motivointi positiivisella palautteella
 - suorat pyynnöt tuottaa materiaalia tiettyihin osioihin
 - yhteiset tuotantosessiot (tomivat myös verkon kautta, jos ryhmä on etäällä toisistaan)

4. Wikimedia Foundationin välineet

Wikimedia Foundationin välineet

- Wikipedia
- Wikiopisto
- Wikikirjasto

Wikipedian sisarhankkeet

Wikipediaa ylläpitää voittoa tavoittelematon Wikimedia Foundation, joka ylläpitää muitakin monikielisiä vapaan sisällön hankkeita:

Commons

Yhteisiä mediatiedostoja

Wikiuutiset

Uutispalvelu

Wikisanakirja

Sanakirjoja

Wikisitaatit

Sitaattikokoelmia

Wikikirjasto

Vapaita oppikirjoja ja oppaita

Wikiaineisto

Vapaiden tekstien arkisto

Wikispecies

Lajien luettelo

Wikiopisto

Vapaa oppimisen verkko yhteisö

Meta-Wiki

Wikimedian hankkeiden koordinaatio

Wikipedian käyttö opetuksessa

- Kannattaa harkita, sillä Wikipediassa on useita hyötyjä!
- Wikipedian laaja skaala – maailmanlaajuinen ja vakiintunut ympäristö
- Tekeminen oikeasti ja teorian linkittäminen käytäntöön
- Eteenpäin muokattavaksi ehdotettuja artikkeleja (tiny articles, 'stubs')
- Portaalit, joihin kootaan tietoa tietyistä aiheista (esim. avaruusportaali)
- Samalla voidaan opettaa erilaisten tiedon lähteiden käyttöä (primääri- ja sekundäärilähteet)
- Hyvä esimerkki Wikipedian opetuskäyttöä tutkineen Piotr Koniecznyn luotsaama kouluprojekti, jossa myös opiskelijoille laadittuja ohjeita:
http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:School_and_university_projects/User:Piotrus/Fall_2009
- Tampereen yliopistossa tuotettu Wikipedian käyttäjän käsikirja:
http://fi.wikibooks.org/wiki/Wikipedian_kayttajan_kasikirja

Wikipedian kouluprojekti SUP

http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:School_and_university_projects

The screenshot shows the Wikipedia:School and university projects page in a Mozilla Firefox browser window. The browser title is "Wikipedia:School and university projects - Wikipedia, the free encyclopedia - Mozilla Firefox". The address bar shows the URL "http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:School_and_university_projects". The page content includes a navigation menu on the left with links like "Main page", "Contents", "Featured content", "Current events", and "Random article". The main content area features a "project page" tab, a "Help build the future of Wikipedia" section, and a "This page in a nutshell" box. The "This page in a nutshell" box contains the text: "Have students contribute to Wikipedia to make your class more interesting, teach them about Wikipedia, wikis and online collaboration, and help the Wikipedia project at the same time." Below this, there is a paragraph of text: "Everyone is welcome here. If you're a professor, teacher, or student within the college community, we encourage you to use Wikipedia and/or Wikiversity in your class to demonstrate how an open content website works (or doesn't). Many of these projects have resulted in both advancing the student's knowledge and useful content being added to Wikipedia. An advantage of this over regular homework is that the student is dealing with a real world situation, which is not only more educational but also makes it more interesting ('the world gets to see my work'), possibly resulting in increased dedication. Besides, it will give the students a chance to collaborate on course notes and papers, and their effort might remain online for reference, instead of being discarded and forgotten as is usual with paper coursework, or classroom systems which are routinely reinitialized." The page also includes a search box and a "Log in / create account" link.

Wikipedian käyttäjän käsikirja

http://fi.wikibooks.org/wiki/Wikipedian_kayttajan_kasikirja

The screenshot shows a Mozilla Firefox browser window displaying the Finnish Wikibooks page for the Wikipedia user manual. The page title is "Wikipedian käyttäjän käsikirja - Wikikirjasto - Mozilla Firefox". The address bar shows the URL "http://fi.wikibooks.org/wiki/Wikipedian_kayttajan_kasikirja". The page content includes a search bar, a navigation menu with "sivu", "keskustelu", "muokkaa", and "historia", and a main heading "Wikipedian käyttäjän käsikirja". The text describes the project's goal of collecting answers to common questions and lists some frequently asked questions. A sidebar on the left contains a search bar, a "valikko" (menu) with items like "Etusivu", "Kahvihuone", and "Ajankohtaista", and "osastot" (sections) like "Kaikki osastot" and "Humanistiset tieteet". A "Sisällysluettelo" (table of contents) is also visible, listing "1 Wikipedian periaatteet" and "1.1 Tausta ja lisenssi".

Wikiopisto

- Verkkoyhteisö ja oppimisympäristö
- Laajat mahdollisuudet opiskella: kursseja, opintopiirejä, lukupiirejä, verkko-konferensseja, itseopiskelu-kursseja eri aiheista
- Esim. Avoimien ja vapaiden verkko-oppimateriaalien luominen, Harppaus avoimeen oppimiseen.

The screenshot shows the Wikiopisto website interface. At the top, there are navigation tabs: "sivu", "keskustelu", "muokkaa", and "historia". In the top right corner, there are links for "Kokeile Betaa" and "Kirjaudu sisään tai luo tunnus". The main heading is "Wikiopiston opintotarjonta". Below this, there is a "Sisällysluettelo [piilota]" section with a list of course categories: 1 Kurssit, 1.1 Päätyneet kurssit, 2 Opintopiirit, 3 Lukupiirit, 4 Verkkokonferenssit, 5 Itseopiskelukurssit, 5.1 Itseopiskelukurssit, and 5.2 Kirjallisuutta. To the right of the list is a large image of a young girl in a red dress and green hat, holding a book. Below the list, there is a "Kurssit" section with a "[muokkaa]" link. The text under "Kurssit" describes the purpose of courses: "Kurssilla tarkoitetaan opintoja, joissa ryhmä henkilöitä opiskelee tavoitteellisesti jonkun ennalta suunnitellut ohjelman mukaisesti. Kurssilla on yleensä vetäjä tai tutor joka on suunnitellut ohjelman, opintotehtävät ja myös arvostelee osallistujien suoritukset kurssin päättyessä." Below this text is a numbered list item: "1. Mediawiki toiminnan organisoimisen välineenä - Kurssi on kehittyvaiheessa. Tule mukaan!". On the left side of the page, there is a sidebar with the Wikiopisto logo, a "valikko" (menu) with links to "Etusivu", "Kahvihuone", "Ajankohtaista", "Tuoreet muutokset", "Satunnainen sivu", "Ohje", and "Lahjoitukset", a "haku" (search) box with "Siirry" and "Etsi" buttons, and a "työkalut" (tools) section with links to "Tänne viittaavat sivut", "Linkitettyjen sivujen muutokset", "Toimintosivut", and "Tulostettava versio".

Wikikirjasto

- Vapaasti muokattava oppikirjakokoelma
- Hankkeen tarkoituksena koota vapaan sisällön oppi- ja ohjekirjakokoelma sekä levittää opiskelutekstejä.
- Esim. Viisautta wikin tekoon -wikikirja

The screenshot shows the Wikikirjasto website homepage. At the top, there are navigation tabs for 'projektisivu', 'keskustelu', 'lähdekoodi', and 'historia'. The main heading is 'Wikikirjasto: Etusivu'. Below this, a welcome message states: 'Tervetuloa Wikikirjastoon, vapaasti muokattavaan kirjakokoelmaan. Suomenkielisessä kokoelmassa on tällä hetkellä 2 372 sivua.' To the right of this message are links for 'Humanistiset tieteet', 'Sekalaiset', 'Luonnontieteet', 'Wikijunior', 'Teknologia', and 'Wikiopiskelu'. On the left side, there is a search bar with 'haku' and buttons for 'Siirry' and 'Etsi'. Below the search bar is a 'valikko' (menu) with links to 'Etusivu', 'Kahvihuone', 'Ajankohtaista', 'Tuoreet muutokset', 'Satunnainen sivu', 'Ohje', and 'Lahjoita'. Further down is an 'osastot' (sections) menu with links to 'Kaikki osastot', 'Humanistiset tieteet', 'Luonnontieteet', 'Sekalaiset', and 'Teknologia'. The main content area is divided into two columns. The left column is titled 'Tietoa Wikikirjastosta' and contains text about the project's goals and history, mentioning its start in 2003 and its move to Wikikirjasto in 2004. It also includes a call to action: 'Muokkaa rohkeasti! Wikikirjasto on vasta aluillaan ja yhteistyössä muiden kanssa sinä voit tehdä siitä...'. The right column is titled 'Ajankohtaista' and features a section for 'Käyttäjätunnusten yhdistäminen' (merging user accounts) and a 'Päivän kirja' (Book of the Day) section highlighting '123 Matematiikka' (123 Mathematics).

Wikeissä ja Wikipediassa puhututtaa...

- Keskustelua sisällön luotettavuudesta:
 - Wikipedia todettu yhtä luotettavaksi tiedelehti Naturen tutkimuksessa (Giles 2005) kuin Encyclopedia Britannica.
 - Wikipediassa tosin asetettu tiettyjä rajoituksia muokkausmahdollisuuksiin viime aikoina.
 - 'Tieteen itsekorjaava prosessi' – voidaan ajatella, että ajan kanssa sisältö muokkautuu käyttäjäyhteisön toimesta yhä luotettavammaksi ja on saanut käyttäjäyhteisön yhteisen hyväksynnän.
- Usein huolehditaan vapaasti muokattavassa wikissä siitä, voiko käyttäjä saada tuhoa aikaan – huoli on yleensä turha, koska wikeissä mahdollista palauttaa edellinen versio helposti (ilkivalta on työläämpää kuin version palautus, toisaalta vahingossa tapahtuneita muokkausmokiakaan ei tarvitse pelätä tästä syystä).
- Wikipedian käytön osalta usein keskustelua sen käytön sallimisesta harjoitustöissä ym. – ymmärrettävä minkälaista tietoa milloinkin etsitään – toisaalta myös korostettava mediakriittisyyteen opettamisen puolta (itse Wikipedia ei ole huono juttu, kiinnitettävä huomiota siihen miten sitä käytetään).

5. Wikimäisiä tai wikialustalle rakennettuja työkaluja

Wikimäisiä yhteiskirjoittamisen mahdollistavia alustoja: Google Documents

Google docs Search Docs Search Templates [Show search options](#)
[Browse template gallery](#)

Create new

All items

- Owned by me
- Opened by me
- Shared with me
- Starred
- Hidden
- Trash
- Items by type
- More searches

▼ My folders
No folders.

► Folders shared with me

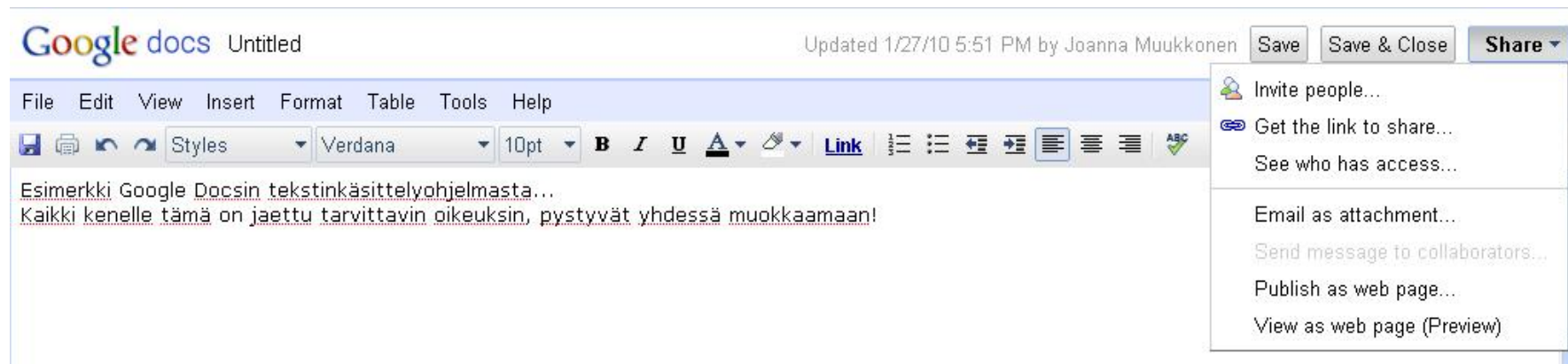
All items 1-15 of 15 Last modified

☐	☐	Name	Folders / Sharing	Date <input type="button" value="↑"/>
YESTERDAY				
☐	☐	Suunnitteluperiaatteita sellaisille a...	me to 1 collaborator	Jan 26 me
EARLIER THIS WEEK				
☐	☐	Sukellus SWOT <small>New!</small>	Sosiaalisen median kurssi (AVO) Anne to 6 collaborators	Jan 25 Tarm
☐	☐	Wikit ja blogit opetuksessa - sisällöllinen kehi	Not shared	Jan 25 me
EARLIER THIS MONTH				
☐	☐	Some-verkkokoulutus	Sosiaalisen median kurssi (AVO) Anne to 8 collaborators	Jan 21 Anne
☐	☐	Sukellus sosiaaliseen mediaan, luento 2 (bloç	Not shared	Jan 20 me
☐	☐	AktiiviLupaavat käytännöt <small>New!</small>	Elina.oinaanoja to 3 collaborators	Jan 20 Anna
☐	☐	Sukellus someen luento 1 osallistujalomake	Sosiaalisen median kurssi (AVO) Anne to 6 collaborators	Jan 17 Anne
☐	☐	Sukellus sosiaaliseen mediaan: vuorovaikutus	Sosiaalisen median kurssi (AVO) Anne to 6 collaborators	Jan 17 Anne
☐	☐	Sukellus sosiaaliseen mediaan SWOT	Sosiaalisen median kurssi (AVO) Anne to 6 collaborators	Jan 17 Anne
☐	☐	Sukellus: Some käsitteet	Sosiaalisen median kurssi (AVO) Anne to 6 collaborators	Jan 17 Anne
OLDER				
☐	☐	INFIM hiekkalaatikko	Amazing Anaconda to 8 collaborators	12/9/09 Ama
☐	☐	Sosiaalisen median kurssi esikysely	Sosiaalisen median kurssi (AVO) Anne to 8 collaborators	12/7/09 Anne
☐	☐	osallistujalista lomakepohja lomake tapahtum	W to everyone, 3 collaborators	11/13/09 Sai
☐	☐	Esikysely, Huittisten AVO-koulutus	Tarmot to 1 collaborator, 2 viewers	9/29/09 Tarm
☐	☐	POHJA, ESIKYSELY, Sosmed-koulutus	Tarmot to 10 viewers	9/29/09 Tarm

Wikimäisiä yhteiskirjoittamisen mahdollistavia alustoja: Google Documents

- Mahdollista tuottaa helposti erilaisia dokumentteja: tekstinkäsittelyä, taulukkolaskentaa, esitysgrafiikkaa ja webbilomakkeita
- Tämänkin Sukellus-jakson osallistujalista on tuotettu Google Docsilla :)

Wikipohjainen webyhteisö opettajille: LeMill

- Opettajille
 - Sisältää avoimia oppimisresursseja:
 - Sisällöt
 - Menetelmät
 - Työkalut
- osiot

[cs](#) | [de](#) | [en](#) | [es](#) | [et](#) | [fi](#) | [fr](#) | [hu](#) | [ka](#) | [lt](#) | [pl](#) | [ru](#) | [se](#) [Log in](#) [Join](#)

LeMill

Web yhteisö for finding, authoring and sharing open educational resources

[Mitä nyt on meneillään?](#)

Ensi kertaa LeMillissä?
[Katso kiertojelu](#) tai [lue FAQ](#)

[Liity...](#)

[Sosiaalisen median työpaja](#)

Sisältö

[Pajaohje](#)

Menetelmät

[Tietokonealuokka](#)

Työkalut

Opetus- ja oppimistarina / kokoelma: [Sosiaalisen median koulutuspäivä](#)

AMK-opettajille suunnitellusta neljän tunnin koulutuspäivästä puolet oli tarkoitettu sosiaalisen median esittelyyn auditoriossa, toinen puoli työpajatyöskentelyyn tietokonealuokissa. Oheinen materiaali [\[lue lisää...\]](#)

Etsi oppimateriaalia, menetelmiä, työkaluja tai ihmisiä...

Aloita

6. Lähteet

Lähteet

- Augar, N., Raitman, R. & Zhou, W. 2004. Teaching and learning online with wikis. Proceedings of the 21st ASCILITE Conference, 5.-8.12.2004, Perth, Western Australia.
URL <http://ascilite.org.au/conferences/perth04/procs/augar.html>
- Auvinen, A-M. 2009. Peer Production of e-learning and the challenge of quality management. Conference paper presented in EDULEARN09 the International Conference on Education and New Learning Technologies, Barcelona (Spain), 6.-8.7.2009.
- Ferris, S.P. & Wilder, H. 2006. Uses and potentials of Wikis in the Classroom. Innovate 2(5).
URL <http://www.innovateonline.info/index.php?view=article&id=258>
- Fountain, R. 2004. Wiki Pedagogy.
URL http://www.profetic.org/dossiers/rubrique.php3?id_rubrique=110
- Giles, J. 2005. Internet encyclopaedias go head to head. Nature 438, 900-90.
URL <http://www.nature.com/nature/journal/v438/n7070/full/438900a.html>

Lähteet

- Kalliala, E. & Toikkanen, T. 2009. Sosiaalinen media opetuksessa. Esa Print Oy: Tampere.
- Kerwalla, L., Minocha, S., Kirkup, G. & Conole, G. 2009. An empirically grounded framework to guide blogging in higher education. *Journal of Computer Assisted Learning* 25, pp. 31-42.
- Konieczny, P. 2007. Wikis and Wikipedia as a Teaching Tool. *International Journal of Instructional Technology & Distance Learning* 4(1).
URL http://www.itdl.org/Journal/Jan_07/article02.htm
- Notari, M. 2006. How to Use a Wiki in Education: 'Wiki based Effective Constructive Learning'.
Proceedings of the WikiSym'06, 21.–23.8.2006, Odense, Denmark.
URL <http://www.wikisym.org/ws2006/proceedings/p131.pdf>
- Parker, K.R. & Chao, J.T. 2007. Wiki as a Teaching Tool. *Interdisciplinary Journal of Knowledge and Learning Objects* 3, pp. 57-72.
- Wikit ja rakenteinen merkkkaus. 2009. Tampereen teknillisen yliopiston Hypermedialaboratorion 'MATHM-37200 Hypermediajärjestelmät' -kurssin luentokalvot, syksy 2009.
URL <http://matriisi.ee.tut.fi/hmopetus/hm-jarj/2009/luennot/hm-jarj2009-luento4.pdf>

